

מסורת הש"ס

- (א) [קידושין טו.] זכום
- (ב) [ג' לט"ג ד' ע"ג ח' ח':]
- (ג) [ז' ולא יאמרו ערף:]
- (ד) [ה' הרי"ה ד' ה' [ומגלה
- (ה) [ד' ה' ו' ג' ע"ג פ"ז
- (ו) [מ"ו (1) מ"ה ע"ג:]
- (ז) [דברים כ"ו, (ט) ע"ג:]
- בפולגתא,

הגהות הגר"א
 [א] מ"ו זה הדין דין. נמק
 דין שני:

מוסף רש"י

בשלמא בית המקדש
 גבוה מא"י. דשמעת
 מינה להא ב"א"י משמעי
 קולא (קדושין טו.). דכתבי
 ועלית. מכל שערך קרי
 עליה ומשם לביית המקדש,
 למלך שבת המקדש היה
 גבוה מכל א"י (בתוכי דה)
 דכל לדידה סתם ומשך
 ועלית (קדושין טו.). אמר
 העלה כ"ו מארץ
 צפונה. דהיינו בגל, ומכל
 הארצות אשר הדתמים שם
 ומכי אש העלה (שם).
 שמעברים את השנה כל
 ארץ. אם רלו כ"ד לאחר
 הפורים שהשנה ליהיה
 להתעבר מעצרון אותה
 (ר"ה ז.). שהיו אומרים
 עד הפורים. לפי שהיו
 חכמים אומרים שאין
 מעצרון א"י"י תשישו
 דברי לפי הפורים, לכן
 הווקרו לעדות זו (שם).
 עשירי. אין לו נדון ליהיה
 שאין מטערק עמו אלף י"א
 דהו ליה מתי (נדח ע"ב).
 כתשיעי. דפשיטא לן ביה
 דבעי שימור אם רתהו בו,
 דהא רחוי הבהילא ליהי דבר
 מגורה (שם). אף עשירי.
 אם התחילה ללכות בו, בעי
 שימור. י"א כנגדו א"י"ג
 ליהיה רחוייה לכל ליהי זבה
 מגורה (שם).

אלו הן הנחנקין פרק עשירי סנהדרין פו.

עין משפט
נר מצוה

לח א מ"י פ"ג מהלכות
 ממרים הלכה ה':
 ל"ב ב מ"י שם הלכה ו':
 ז' ג מ"י שם הלכה ה' פ"ד
 הלכה א והלכה ב וע"י
 שם הלכה:
 מא ד מ"י פ"ד מהל'
 קידוש המדע הלכה
 יג ד':
 מב ה מ"י פ"ה מהל'
 ממטלי משכב ומושב
 הלכה ט טור י"ד ס' קפ"ג:

במופלא שבב"ד. מומחה למעוטי תלמיד ואין זה כשאר מופלא
 דככל דוכמין כדפרישית שלהי פרק קמא (דף טו):
שבת המקדש גבוה. לאו מכל א"י דליכא עין עיטס דמילדי
 מיניה כדלמך בלחיה מקומן (זכום דף טז): סבור
 למצנייה בעין עיטס דמילדי אי נמי
 כותלי בהמ"ק גבוה מעין עיטס שגובהן
 ק' אמה: **מלמד שהמקום גורם.**
 לאפוקי מלאן צנית פלגי והמנה
 עליהם כדלמרינן לעיל בפרק קמא
 (שם ד'): **דאי לאהי גיסא קא**
 שרי חמין בפסח. מימיה הא מ"ד
 עד הפורים מודה דלס עכרוה אחר
 הפורים מעוברת דלוקא צניסן הוא
 דלמך בפרק קמא (דף יג): וסס זה
 ניסן ואין אחר ניסן אכל מלאן דלמך
 עד הפורים מדרבנן בעלמא הוא
 דלסור כדמפרש בפרק קמא דר"ה
 (דף י. וסס) מ"ט דמ"ד עד הפורים
 כיון דלמך מר שואלין בהלכות הפסח
 קודם הפסח ל' יום אחי לזולתי
 צמנן וכיון דלס עכרוה כ"ע מודו
 דמעוברת לא קא שרי חמין צפוס:
ורשב"ל אומר עשירי כאחד
 עשר. וא"ת ולרשב"ל
 אי אמר זקן ממרא כרבי יוחנן אמאי
 מיחייב הכי מתמיר הוא ואין כלן
 דבר שזודו כרת וי"ל דמשכחת לה
 אי נגעה בכרך של תרומה וקידש בו
 את האשה דאי טמא הוא אין בו
 שום פרוטה דלא חוי אלף להפסח
 ואינה מקודשת ואי טהור הוא יש בו
 שום פרוטה דחוי לאכילה ומקודשת:
 דין

גב' במופלא שבב"ד. במומחה לז"ד למעוטי תלמיד: ממך זה
 יועץ. שנחלק בעיבור השנה הקרוי סוד ועלה כדמפרש לקמן: וכן
 הוא אומר. דגבי יועץ כתוב ממך: זו הלכה למשה מסיני. שאף עליה
 הוא נהרג: למשפט זה הדין. אם נתקן בדבר הלמד דין ג"ש
 גם הוא נהרג דלילו דין ממש כמי
 להדיא דין דין לדין: דין דס נדה
 דס נדה כו'. שנחלקו בדס נדה
 או בדס לידה או בדס זיבה:
ובין נגע לנגע. שנחלקו בנגעי אדם
 או בנגעי בגדים: דברי ריבוס. ה"ל
 למכתב דבר ריב וכמיז דברי ריבוס
 לרבות חרמין ונרתיק והקדשות שהן
 צאין וחלים ע"י דיבור הפה: זו
השקאה סוטה. שהיא על ידי ריב
 שניה ובין בעלה: ועריפס העגלה.
 שהחלל נהרג ע"י מריצה: ועריפס
מזורע. שאף נגעים ע"י ריב של
 לשון הרע הם צאים: זה לקט שכתה
ופאה. שהן לעניים שכחזו צהן
 ואלכו בשערין: וקמס מציה דין.
 מדכתבי וקמת מכלל דכיושבין
 עסקינן והיינו צ"ד שיושבין צמקוס
 הקצוב להם עד עת האוכל וסס
 צאין כל הנרתיקין לדין ולהוראה בכל
 עיר ועיר ואחר רחמנא לז"ד של
 אותה העיר שהמחלוקת ביניהם לילך
 וליטאל: **מלמד שציה המקדש גבוה**
מא"י. וקמת ועלית אל המקדש ש"מ
 אין לך עיר צא"י שאין ירושלים גבוה
 ממנה: וא"י גבוה מכל הארצות.
 תנא דברייתא קא מסיק למלתיה
 ולאו מהאי קרא לילך ולקמן מפרש
 מנלן: **אשר העלה וגו' מכל הארצות**
אשר הדתמים שם וישבו על אדמתם.
 ש"מ דלדמתם גבוה מכל הארצות
 דכתיב העלה: **מזה הלן דבר**
שחיבים כו' כליפנין בהוריה [מ].
הרגמא ל'. להאי מתניתא דלעיל
 דקתני דמיקטיל אכל הני דחשיב זה
 הלכה וגזירה שיה וערכים והקדשות
 וכוליה הנך דמתא צה דמיתוסק כר"מ
 דלמך אין חייב אלף על דבר שזודו
 כרת וכר': **כדפסן הס עידו.** כלומר
 אי אפלוגמטא דהנך תנאי פליגי זקן
 ממרא ורבנן: **הס עידו.** ר' יהושע
 ור' פפייס צמס' עדיות: **שמעצרון**
אם השנה כל אדר. ואע"פ שלא
 נמלכו לעבר קודם הפורים וקראו את
 ההגילה בצדק הראשון ואחר כך ראו

במופלא שבב"ד הכתוב מדבר בממך זה
 יועץ וכן הוא אומר: ממך יצא חושב על ה'
 רעה יועץ בליעל דבר זו הלכה למשפט זה
 הדין בין דם לדם בין דם נדה דם לידה דם
 זיבה בין דין לדין בין דיני נפשות דיני ממונות
 דיני מכות בין נגע לנגע בין נגעי אדם נגעי
 בתים נגעי בגדים דברי אלו החרמים והערכין
 וההקדשות ריבות זו השקאת סוטה ועריפת
 עגלה וטהרת מצורע בשערך זו לקט שכחה
 ופאה וקמת מב"ד ועלית מלמד שבת
 המקדש גבוה מא"י וא"י גבוה מכל הארצות
 אל המקום מלמד שהמקום גורם בשלמא
 בית המקדש גבוה מא"י דכתיב ועלית אלא
 א"י גבוה מכל הארצות מנא ליה דכתיב
 לכן הנה ימים באים נאם ה' (לא יאמר)
 חי ה' אשר העלה את בני ישראל מארץ
 מצרים כי אם חי ה' אשר העלה ויבוא
 את זרע בית ישראל מארץ צפונה ומכל
 הארצות אשר הדתמים שם וישבו על אדמתם
 תנו רבנן: זקן ממרא אינו חייב אלא על דבר
 שזודו כרת ושגגתו חטאת דברי ר"מ רבי
 יהודה אומר על דבר שעיקרו מדברי תורה
 ופירושו מדברי סופרים ר"ש אומר אפילו
 דקדוק אחד מדקדוקי סופרים מאי טעמא
 דר"מ: גמור דבר דבר כתיב הכא וכי יפלא

במופלא שבב"ד הכתוב מדבר בממך זה
 יועץ וכן הוא אומר: ממך יצא חושב על ה'
 רעה יועץ בליעל דבר זו הלכה למשפט זה
 הדין בין דם לדם בין דם נדה דם לידה דם
 זיבה בין דין לדין בין דיני נפשות דיני ממונות
 דיני מכות בין נגע לנגע בין נגעי אדם נגעי
 בתים נגעי בגדים דברי אלו החרמים והערכין
 וההקדשות ריבות זו השקאת סוטה ועריפת
 עגלה וטהרת מצורע בשערך זו לקט שכחה
 ופאה וקמת מב"ד ועלית מלמד שבת
 המקדש גבוה מא"י וא"י גבוה מכל הארצות
 אל המקום מלמד שהמקום גורם בשלמא
 בית המקדש גבוה מא"י דכתיב ועלית אלא
 א"י גבוה מכל הארצות מנא ליה דכתיב
 לכן הנה ימים באים נאם ה' (לא יאמר)
 חי ה' אשר העלה את בני ישראל מארץ
 מצרים כי אם חי ה' אשר העלה ויבוא
 את זרע בית ישראל מארץ צפונה ומכל
 הארצות אשר הדתמים שם וישבו על אדמתם
 תנו רבנן: זקן ממרא אינו חייב אלא על דבר
 שזודו כרת ושגגתו חטאת דברי ר"מ רבי
 יהודה אומר על דבר שעיקרו מדברי תורה
 ופירושו מדברי סופרים ר"ש אומר אפילו
 דקדוק אחד מדקדוקי סופרים מאי טעמא
 דר"מ: גמור דבר דבר כתיב הכא וכי יפלא

ממך דבר למשפט וכתוב התם ונגעלם דבר מעיני הקהל מה להלן דבר
 שחייב על זודו כרת ועל שגגתו חטאת אף כאן דבר שחייב על זודו כרת
 ועל שגגתו חטאת ור' יהודה ע"ל פי התורה אשר יורוך עד דאיכא תורה ויורוך
 ור"ש אשר יגידו לך מן המקום ההוא אפילו כל דהו א"ל רב הונא בר חיננא
 לרבא תרגמא ל' להא מתניתא אליבא דר"מ א"ל רבא לרב פפא פוק תרגמא
 ליה כי יפלא במופלא שבב"ד הכתוב מדבר ממך זה יועץ ש"יודע לעבר
 שנים ולקבוע חדשים כדחתנן יהו העידו שמעברים את השנה כל אדר שהיו
 אומרים עד הפורים דאי להאי גיסא קא שרי חמין בפסח ואי להאי גיסא קא שרי
 חמין בפסח דבר זה הלכה זו הלכות אחד עשר עשירי ר' יוחנן אמר
 עשירי כתשיעי ור"ש בן לקיש אמר עשירי כאחד עשר רבי יוחנן אמר עשירי
 כתשיעי מה תשיעי בעי שימור אף עשירי בעי שימור ר"ל אמר עשירי כאחד
 עשר מה אחד עשר לא בעי שימור אף עשירי לא בעי שימור משפט זה הדין [א]
 דין

ממך דבר למשפט וכתוב התם ונגעלם דבר מעיני הקהל מה להלן דבר
 שחייב על זודו כרת ועל שגגתו חטאת אף כאן דבר שחייב על זודו כרת
 ועל שגגתו חטאת ור' יהודה ע"ל פי התורה אשר יורוך עד דאיכא תורה ויורוך
 ור"ש אשר יגידו לך מן המקום ההוא אפילו כל דהו א"ל רב הונא בר חיננא
 לרבא תרגמא ל' להא מתניתא אליבא דר"מ א"ל רבא לרב פפא פוק תרגמא
 ליה כי יפלא במופלא שבב"ד הכתוב מדבר ממך זה יועץ ש"יודע לעבר
 שנים ולקבוע חדשים כדחתנן יהו העידו שמעברים את השנה כל אדר שהיו
 אומרים עד הפורים דאי להאי גיסא קא שרי חמין בפסח ואי להאי גיסא קא שרי
 חמין בפסח דבר זה הלכה זו הלכות אחד עשר עשירי ר' יוחנן אמר
 עשירי כתשיעי ור"ש בן לקיש אמר עשירי כאחד עשר רבי יוחנן אמר עשירי
 כתשיעי מה תשיעי בעי שימור אף עשירי בעי שימור ר"ל אמר עשירי כאחד
 עשר מה אחד עשר לא בעי שימור אף עשירי לא בעי שימור משפט זה הדין [א]
 דין

שהשנה ריכה להתעבר ועברו: שהיו אומרים כו'. לפיכך הורכבו להעיד כן שהיו שחר חכמים אומרים עד הפורים מעצרון ושזו אין מעצרון.
 וטעמא מפרש צמס' ר"ה [א]. דמן הפורים התחילו לדרוש בהלכות הפסח דמניא שואלים בהלכות הפסח קודם הפסח ל' יום וכי מתחק להו לא נייתי
 לשלוחי צ"ד שכבר שמעו מן הדרשנים לעשות הפסח בסוף ל' ואחי לזולתי צמנן: דאי להאי גיסא. אם אמרו צ"ד שכלשכת הגזית שמעברים
 אחר הפורים מעוברת כר' יהושע ור' פפייס והוא אמר אינה מעוברת קא שרי חמין בפסח: ואי איפכא. נמי שרי חמין בפסח דזודו כרת:
הלכות אחד עשר. יום אחרון של י"א שבין נדה לנדח. קיימא לן [מדה ע"ג]: י"א יום שבין נדה לנדח הלכה למשה מסיני משעברו ז' ימי הגדה אינה
 חוזרת להיות נדה עד שעברו י"א יום דכל דמיה שרואה צהם דס זיבה סס ואס רתהה צהם יום או יומים רלופים שומרת יום ג' ואס פסקה
 ולא רתהה בו טובלת בו ציום וטהורה ואס רתהה ג' ימים רלופים הויא זיבה לקרבן ולטבילת מים חיים. ואפלוגא רבי יוחנן ורשב"ל בהלכות
 יום האחרון: רבי יוחנן אמר הלכה אחת נאמרה בו ר"ל אמר שמי הלכות נאמרו בו ליחלק משלפניו והך פלוגתא צשיליה מסכת נדה
 ואמרו בתתיה לישני ותד מינייהו נקט הכא: עשירי רבי יוחנן אמר הרי הוא כפשיעי. מה הרואה צתשיעי ריכה להיות שומרת עשירי
 שהיה רחוייה בצירוף ג'. לויצה ושמת תראה צעשירי הרי שנים ותמזור ותראה צחלד עשר הרי ג' אף הרואה צעשירי ריכה להיות שומרת
 אחד עשר ואע"פ שעשירי אינו רחוי לצירוף ג' שאין שנים עשר מטערק עמהם לויצה דיכא דלא רתהה ג' רלופין להיות זבה בהנך י"א
 יום הוי יום שנים עשר תחלת נדה והיינו דקאמרו רבי יוחנן התם הלכתא י"א הלכה אחת נאמרה בו ליחלק משלפניו ומאי איהו דלא צעי
 שימור להיות שומרת שנים עשר נגדו דהא לאו מימי זיבה הוא אכל שזה לשלפניו להיות שימור לראיית עשירי כסם שהעשירי שימור לראיית
 תשיעי: ור"ל אמר עשירי כאחד עשר לא בעי שימור. שנים עשר שהרי אין השנים עשר מימי הזיבה אף עשירי לא בעי שימור
 להיות שומרת י"א דלא נאמרה שומרת יום נגד יום אלא צראה לצירוף ג' הלכך לר"ל שמי הלכות נאמרו ציום אחד עשר ליחלק משאר ימים
 שלפניו אחת שאינו כריך שימור ואחת שאין נעשה שימור לראיית עשירי. ואי איפלוגא זקן ממרא ורבנן בהלכות אחד עשר כדאיפליגו ר"ל
 ורבי יוחנן הוי דבר שזודו כרת על שומרת יום כנגד יום חייב כרת כדכתיב (ויקרא טו) כל ימי זוב טומאתה וגו' ודרשין [מדה ע"ג]. ימי וכל ימי: